

Udvikling, Koordinering og Rådgivning
Ullasvej 23, 3700 Rønne

NOTAT

Modtagere:

De bornholmske folkeskoler
Ungdomsskolen på Bornholm

Bornholms Regionskommune
Center for Børn og Læring
Udvikling, Koordinering og Rådgivning
BL@brk.dk
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

Juni 2024

Vedrørende børns erstatningsansvar for ødelæggelser

Erstatningsansvar for iPads og PC

Børn over 5 år er – ligesom voksne – erstatningsansvarlige for skader, som forvoldes ved alle grader af uagtsomhed. Dette følger af Erstatningsansvarslovens § 24a, som anfører, at *"Barn under 15 år er erstatningspligtigt for skadegørende handlinger efter samme regler som personer over denne alder. Dog kan erstatningen nedsættes eller endog helt bortfalde, for så vidt det findes billigt på grund af manglende udvikling hos barnet, handlingens beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt, derunder navnlig forholdet mellem den skadegørendes og den skadelidendes evne til at bære tabet og udsigten til, at skaden kan fås godtgjort hos andre."*

Forældre til hjemmeboende børn, som forvolder skader, hæfter efter Lov om Hæftelse for Børns Erstatningsansvar § 1, *"umiddelbart overfor skadelidte for skader, som barnet er erstatningsansvarlig for efter den almindelige erstatningsregel, med indtil 7.500,- kr. for hver skadegørende handling eller undladelse."* Denne lov blev indført for at formå forældre til at holde øje med, hvad deres børn render rundt og laver.

Børns ansvar i skolen

Hvis et barn laver person- eller tingskade i skolen, bliver barnet erstatningsansvarlig, hvis barnet har handlet *uagtsomt* eller *forsætligt*. Hvis en skoleelev smadrer en rude, kan skolen kræve erstatning af eleven, hvis skaden er forvoldt ved en uagtsom handling – men ikke hvis der er tale om en hændelig skade. Skolen har altså samme ret som andre til at kræve erstatning af en skadevolder - også når skadevolder er en elev.

Men skolen er også underkastet de samme regler som enhver anden skadelidt – nemlig at skulle *bevise eller sandsynliggøre*, at eleven har begået en fejl, og at skadens opståen *kun* kan skyldes elevens uagtsomme handling eller undladelse. Kan skolen ikke det, kan eleven ikke pålægges et erstatningsansvar efter dansk ret.

Normalt bliver skadesanmeldelser for de skader, som skoleelever laver, videregivet til forældrenes indbo-/ansvarsforsikring, der også dækker børnenes ansvar. Ud fra skadeanmeldelsen vil forsikringselskabet så vurdere de nærmere omstændigheder ved skaden samt graden af uagtsomheden.

Er skaden sket ved et *hændeligt uheld*, ydes der ikke erstatning. Ved skader forvoldt ved *uagtsomhed* betaler forældrenes ansvarsforsikring. Er handlingen *forsætlig*, er der ingen forsikringsdækning, hvis skadevolderen er over 14 år. Rent forsikringsmæssigt, dækker den private ansvarsforsikring også skader forvoldt med forsæt indtil

den dag skadevolderen fylder 14 år. Elever, der er fyldt 14 år, må selv betale for forsætlige skader. Her kan skadelidte dog altid kræve de første 7.500 kr. betalt af den eller de forældre, der har forældremyndigheden og hvis skadevolderen bor hjemme.

Udleveret udstyr

Når skolen udleverer iPads og pc'er, må skolen selv betale, hvis dens udstyr går i stykker på grund af et *hændeligt uheld* - fx hvis et barn snubler med en computer i hånden på vej fra sin plads op til læreren. Har et barn derimod handlet med uagtsomhed og dermed gjort sig skyld i uheldet, så kan skolen i nogle situationer forlange, at forældrene erstatter det ødelagte efter de almindelige regler om erstatning og ansvar og i øvrigt efter normale forsikringsretlige regler.

Forældre skal dog være opmærksomme på, at det ikke er sikkert, at deres egen ansvarsforsikring dækker skade på de ting, som deres datter/søn har fået udleveret af skolen. Men i disse tilfælde skal forældrene selv erstatte, hvis der påvises uagtsomhed.

Forældre bør derfor undersøge dækningen på deres private forsikringer – både under deres hjem-/indbo og ift. deres privatansvarsforsikring.

Erstatningsretlige begreber og hæftelser

For at man efter dansk ret kan opnå erstatning fra en potentiel skadevolder, så er der nogle ufravigelige erstatningsbetingelser, som *alle* skal være opfyldt, før erstatningsansvar kan komme på tale:

- Skadens opståen skal kunne henføres til en begået fejl/undladelse fra skadevolderens side
- Skaden skal være en direkte påregnelig følge af den begåede fejl/undladelse
- Der skal være direkte årsagssammenhæng mellem skadens opståen og den begåede fejl/undladelse

Er blot én af ovenstående betingelser ikke opfyldt, så bortfalder erstatningsansvaret allerede af denne årsag. Dertil kommer, at der heller ikke må være andre muligheder for skadens opståen end netop den anførte fejl eller undladelse.

Det påhviler den, som har et krav at bevise eller sandsynliggøre ovenstående.

Forsætlig skade

Skadevolder er erstatningsansvarlig for handlinger/undladelser udført med henblik på at VILLE skaden; dvs. med "ond agt". Eksempel: En pige bliver sur og kaster en andens elevs iPad på gulvet. Ipaden går i stykker. Her er der tale om **forsæt**. Pigen er hermed erstatningspligtig. Hjemmets ansvarsforsikring dækker ikke skader, der er lavet med forsæt for børn over 13. år.

Grov uagtsomhed

Skadevolder er erstatningsansvarlig og erstatningsansvarlig for handlinger/undladelser, der er mere end skødesløse; dvs. hvis en elev handler så meget med hovedet under armen, at det er åbenlyst, at en skade kan ske. Eksempel: To drenge leger frisbee med en iPad. Den ene dreng taber iPaden, der går i stykker. Her er der tale om **groft uagtsomhed**. Det betyder, at drengene er erstatningspligtige. Hjemmets ansvarsforsikring dækker.

Simpel uagtsomhed

Skadevolder er ansvarlig og erstatningsansvarlig for skødesløse (ubetænksomme) handlinger/undladelser – Eksempel: To piger leger tag-fat i klasseværelset. Den ene rammer en iPad, der står på et bord. iPaden falder på gulvet og går i stykker. Her er der tale om **simpelt uagtsomhed**. Har skolen instrueret eleverne i, at voldsom adfærd i klassen ikke er i orden, så er pigerne erstatningspligtige. Hjemmets ansvarsforsikring dækker. Har skolen **ikke** instrueret eleverne i, at voldsom adfærd i klassen ikke er i orden, så er pigerne ikke erstatningspligtige.

Hændelig skade

Hvis skaden sker uden at skadevolderen har kunnet forudse, at den skete skade kunne ske, som følge af den udførte handling. Eksempel: En dreng åbner døren til klasseværelset. Den rammer en pige på den anden side af døren, som taber sin Ipad, hvorefter Ipaden går i stykker. Her er der tale om **hændeligt uheld**. Drengen er derfor ikke erstatningsansvarlig.

Det bør understreges, at det som med alt andet, der vedrører dansk erstatningsret, så vil det altid bero på en

konkret vurdering i hvert eneste tilfælde om skadevolderen kan pålægges et erstatningsansvar eller ej, der er ingen "check-liste" som på forhånd kan give et svar.

Hvem skal erstatte ødelagte eller bortkomne undervisningsmidler?

Når en skole udleverer iPads eller PC'er til eleverne til brug i undervisningen, vil bortkomst eller skader på det udleverede blive bedømt ensartet, uanset hvilket undervisningsmiddel, der er blevet udleveret.

Elever er erstatningsansvarlige for det, de har ødelagt, på samme måde som voksne. I den senere tid har flere skoler forsøgt at minimere deres udgifter til ødelagte elektroniske undervisningsmidler ved i kontrakter med forældrene at pålægge dem at vedkende sig en erstatningspligt for skader på det udleverede. Disse kontrakter har ingen virkning, idet erstatningerne skal vurderes efter dansk rets almindelige erstatningsregler. Ingen borger kan stilles ringere, end loven foreskriver.

For at en handling kan medføre erstatningsansvar, skal det kunne bevises, at:

1. der har været årsagssammenhæng (*kausalitet*) mellem den skadegørende handling og en indtrådt skade.
2. skaden skal være en påregnelig følge (*adækvans*) af handlingen. Det vil sige, at skaden skal være en forudsigelig følge af den skadegørende handling, og at dette var skadevolder bevidst.

Disse grundlæggende regler er ikke altid lette at forholde sig objektivt til, og vurderingen bør derfor overlades til forsikrings-selskaberne.

Bevis

For at skolen kan gøre krav gældende over for eleven, skal skolen bevise eller sandsynliggøre, at:

- der er sket en skade
- skolen har lidt et økonomisk tab
- eleven har handlet forsætligt eller uagtsomt.

Skolen kan ikke stille krav om, at eleven skal bevise sin uskyld, hvis undervisningsmidlet er bortkommet eller ødelagt.

Hvis skolen ikke kan løfte bevisbyrden, skal skolen selv afholde udgifterne til erstatning.

Forsikring

Der findes hos kommunen ingen central forsikring til økonomisk dækning for børns/elevs skade på eller bortkomst af udlånt elektronisk eller andet udstyr.

Med undtagelse af iPads, hvor der er indkøbt en all-risk forsikring for perioden aug. 2021 – jul 2024 for iPads indkøbt i sommeren 2021. Her skal der dog tages pædagogiske tiltag for minimering af skader.

Forsikringen dækker IKKE grov uagtsomhed eller forsætlige skader, så i disse tilfælde må kommune selv rette kravet mod skadevolder (såfremt vi kan bevise elevens ansvar).

Det er muligt at forespørge om hjælp til, at vurdere om man evt. kan pålægge eleven et ansvar i den givende situation, og dermed forsøge at kræve erstatning. Forespørgslen skal ske via forsikringskontoret@brk.dk.

Omkostninger til udbedring af skader på eller bortkomst af udlånt elektronisk udstyr afholdes af skolen eller institutionen – medmindre man herfra kan løfte bevisbyrden over for skadevolder, skadevolders forældre eller deres private forsikring, og over for disse fremsætte krav om erstatning.

Erstatningskrav

I tilfælde, hvor der umiddelbart skønnes grundlag for, at der kan kræves erstatning efter dansk rets almindelige erstatningsregler, fremsætter skolen eller institutionen direkte skriftligt krav samt dokumentation over for den relevante part.